

Kokkuvõtte teemal: Hilissuvised tööd mesilas. Pesade koondamine. Perede talvevarude täiendamine. Varguste vältimine.

**Aeg ja koht: Elva Mesinike Seltsi õppepäev 13. augustil 2011,
Elvas, Pargi tänav 34**

Lektor: Tõnu Hiimäe, Lektorileping PR-7-1.4-66

Tänaseks päevaks peaks mesi juba võetud olema ja on aeg hakata hoolt kandma selle eest, et mesilased ilusasti järgmise kevadeni elaksid. Ainult kohtades, kus õitseb kanarbik, on lootust veel kanarbikukorjele.

Peale meevõttu algab uue, talvituma mineva mesilaste põlvkonna kasvatamine. Järgmise aasta meesaak oleneb suuresti käesoleva aasta mee võtmisest: kui palju jäetakse mesilastele talvesöödaks naturaalselt mett ja suira ning kuidas nüüd kasvavad üles noored mesilased.

Kui võetakse mett, tuleb jälgida, et talveks pesa jäävad kärjed oleksid helepruunid – sellised, millest on koorunud 3-4 põlvkonda mesilasi. Heledamad kärjed põhjustavad talvel suuremat energiakadu, mis tähendab suuremat söödakulu. Minimaalne suurkogus pesas peaks olema umbes 2,5 kg. Suira puudus peres on üsna tihti haudmetegevuse alguse hilinemise põhjuseks. Vähene suurvaru põhjustab peres temperatuuri langust, mistõttu hakkavad mitmed seenhaigused, nagu näiteks lubihaue, arenema. Samuti on paar kraadi madalam temperatuur pesas meeltmööda varroalestale ja lausa ideaalne noseema eoste levimiseks.

Mõni aeg tagasi levinud arvamus, et pere talvitub edukalt ka ainult suhkrusöödal, ei ole praktikas kinnitust leidnud. Pered, kus ainult pool talvesöödast asendati suhkrusöödaga, on osutunud järgmisel aastal tublisti elujõulisemateks.

Kõige paremini talvituvad augusti lõpus ja septembri alguses koorunud mesilased. Kohe tuleb alustada ka lestatõrjega.

Pesade koondamisel jäetakse talvepessa 6-10 kõrge, olenevalt pere tugevusest septembri lõpus.

Enam meega täidetud kärjed paigutatakse pesa äärepoole. Keskele jäetakse tühjemad, kuhu läheb täiendussööt. Täiendussöödaks kasutatakse paksemat suhkrusiirupit (2:1) kui kevadel. Täiendussöödale lisada veidi sidrunhapet või õunaäädikat, et sööt nii kiiresti ei kristalliseeruks ning veidi koirohutinktuuri kõhulahtisuse ärahoidmiseks.

Täiendussöötmisega tuleks alustada nüüd kohe, kui loodusest on veel saada mõningast korjet. See hoiab ära suurema peredevahelise varguse ja sunnib ema intensiivsemalt munema. Sest kõige paremini talvituvad ju need mesilased, kes kooruvad augusti lõpus ja septembri alguses.

Tühjaksvurritatud kärjed tuleb sorteerida. Mustad eelmisel aastal pesas olnud kärjed lähevad sulatamisele. Heledamad, paar korda haudme all olnud kärjed, on kõige sobivamad kevadel perede esimeseks laiendamiseks. Täiesti puhtad ülesehitatud kärjed võib jätta järgmisel aastal mee paigutamiseks.

Vargust on vähem kui tühjaksvurritatud kõrgi ja meega koos inventari ei jäeta tarude lähedale mesilastele puhastamiseks. Lennuavasid tuleks kitsendada reegli järgi: 1 raam = 1 cm. Siis on tarumesilastel kergem oma taru kaitsta. Muidugi peaks mesinik ka jälgima, et tarul ei oleks selliseid kohti kus vargad peale lennuava saaksid sisse tungida. Üks selline levinum koht on taru sein ja katuse ääre vaheline pilu.

Mesilased talvituvad tarus normaalselt siis, kui:

- tarus on piisavalt noori mesilasi,
- lestatõrje on tehtud,
- tarus on piisavalt naturaalmett ja suhkru sööta
- tarus on piisavalt suira,
- talvepesa on õigesti kaetud,
- taru ventilatsioon on õigesti paika pandud.